

Małgorzata Pietrzak
Muzeum Okręgowe w Lesznie

Andrian Gendera
Muzeum Okręgowe w Lesznie
<https://orcid.org/0000-0002-9796-576X>

Sprawozdanie z realizacji zadań pt. *Jan Metziga (1804–1868) w zbiorach Muzeum Okręgowego w Lesznie oraz Doktor Jan Metziga. Suum cuique – Każdemu swoje*

Postać Jana Metziga (1804–1868) – medyka, społecznika i propagatora autonomii Polaków w Wielkim Księstwie Poznańskim (1815–1848), i później Prowincji Poznańskiej (1848–1919) – na trwałe wpisała się w pamięć historyczną Leszna i jego przestrzeń publiczną (plac Jana Metziga). Wyrazem uznania, jakim otacza się go w grodzie Leszczyńskich, była decyzja władz miejskich o ogłoszeniu Metziga patronem roku 2024 – 20 maja przypadała wówczas 220. rocznica jego narodzin. W obchody włączyło się Towarzystwo Przyjaciół Muzeum Okręgowego w Lesznie w partnerstwie z Muzeum Okręgowym w Lesznie. Popularyzację życia i dokonań patrona roku postanowiono przeprowadzić poprzez działania edukacyjno-wystawiennicze i wydawnicze; przygotowano wystawę planszową, publikację i spacer tematyczny. Na ten cel pozyskano wsparcie finansowe z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego oraz Urzędu Miasta Leszna.

Na planszach wystawy zaprezentowano biografię Metziga, od narodzin w Skwierzynie do śmierci i pochówku na cmentarzu luterańskim w Lesznie. Ukazano sytuację społeczno-polityczną, zdrowotność i opiekę medyczną w Poznańskim i Lesznie jego czasów. Nie zabrakło także

odniesień do działalności publicystycznej bohatera. Treść wystawy bogato zilustrowano materiałem ikonograficznym pochodzącym w głównej mierze z zasobu muzeum. Odbiorca mógł zapoznać się z wizerunkami medyka i części jego rodziny, wybranymi mapami i dokumentami przekazanymi przez potomków lekarza oraz przedmiotami codziennego użytku, jak torba lekarska, laska i księga cmentarna parafii ewangelickiej Krzyża (ob. kościół katolicki pw. Świętego Krzyża). Na planszach zamieszczono także skany kart tytułowych publikacji, które wyszły spod ręki Metziga, rozprawy o charakterze politycznym i medycznym. Zwieńczenie ekspozycji stanowiła plansza z trasą spaceru historycznego po Lesznie śladami patrona roku 2024. Droga wiodła z placu Metziga i lapidarium przy kościele Krzyża, przez plac Jana Amosa Komeńskiego ku muzeum i stacji kolejowej. Aby zwiększyć dostępność wystawy, przygotowano jej wersję elektroniczną, a dla osób z niepełnosprawnościami słuchu i wzroku tłumaczenie na polski język migowy i audiodeskrypcje plansz. Całość umieszczono na stronie internetowej muzeum, promowano w mediach tradycyjnych i społecznościowych. Kuratorem wystawy był Adrian Gendera, a grafikę zaprojektowała Karolina Krajewska.

Publikacja pt. *Doktor Jan Metzиг. Suum cuique – Każdemu swoje* poświęcona została bliskim związkom doktora Metziga z Leszнем i jego zaangażowaniu w obronę narodowych praw Polaków. Popularna forma wydawnictwa pozwoliła na opisanie historii w sposób przystępny dla każdego czytelnika, a bogata szata graficzna – fotografie, rysunki – podniosła atrakcyjność opracowania. Broszura stała się pomocnym źródłem wiedzy na temat dziejów Leszna i Wielkopolski w XIX w., a jednocześnie uzupełnieniem dla pamiątek i materiałów prezentowanych na stałej wystawie poświęconej historii miasta w Muzeum Okręgowym w Lesznie. Posłużyła również jako materiał dydaktyczny podczas lekcji muzealnych. Publikacja uzupełniona została opisami miejsc i budynków, z którymi dr Jan Metzиг był związany w kolejnych okresach swojego życia (Skwierzyna, Międzyrzecz, Neuzelle, Berlin, Strzałkowo, Leszno). Każdy z opisów opatrzony został materiałem ilustracyjnym. Wydawnictwo jest dostępne dla osób z niepełnosprawnością wzroku i słuchu, co zrealizowane zostało dzięki audiodeskrypcji opisów wybranych fotografii (AD) oraz tekstowi audio całości. W publikacji zamieszczono wizerunki pochodzące m.in. ze zbiorów Muzeum Okręgowego w Lesznie. Broszurę liczącą 34 strony wydano w nakładzie 525 egzemplarzy. Promocja książeczki została połączona ze spacerem po Lesznie szlakiem miejsc związanych z osobą Jana Metziga.